

Φαντασιακές γειτονιές της Αθήνας (2018)

Όταν μου ζήτησαν από τη Στέγη του Ιδρύματος Ωνάση να γράψω ένα κομμάτι πάνω σε ηχοτοπία του κέντρου της Αθήνας, η πρώτη σκέψη που έκανα ήταν να ηχογραφήσω συγκεκριμένα ηχοτοπία από διάφορες γειτονιές και να τα χρησιμοποιήσω ως μοντέλο για την παραγωγή μουσικών παραμέτρων.

Αυτή η ιδέα εμπεριείχε από μόνη της πολλά ερωτήματα: Πώς ορίζει κανείς μια γειτονιά; Τι είναι αυτό που ορίζει μια γειτονιά; Ποιες είναι οι προκαταλήψεις και/ή λανθασμένες σκέψεις μας, όταν επιχειρούμε κάτι τέτοιο;

Στα μαθηματικά, το σύνολο των σημείων που η απόστασή τους από ένα δοσμένο σημείο είναι μικρότερη από (ή μικρότερη ή ίση με) κάποια αξία συνιστούν μια γειτονιά. Όταν πρόκειται όμως για μια πόλη, υπάρχουν διάφορες παράμετροι που συνιστούν μια γειτονιά. Λαμβάνει κανείς υπόψη όλες τις πτυχές, π.χ. γεωγραφικές, κοινωνικές, οικονομικές, πολιτικές, οπτικές, ηχητικές κ.ο.κ., για να σχηματίσει την εικόνα μιας γειτονιάς.

Όταν πρόκειται για ηχοτοπία, είναι ακόμα δυσκολότερο να αφήσεις εκτός κάποιους ήχους, να περιλάβεις άλλους για να συγκροτήσεις ένα μοντέλο για σύνθεση. Όταν χρειάστηκε να κάνω μια επιλογή, συνειδητοποίησα ότι κάνουμε συνειδητές επιλογές στο τι ακούμε μέσα σε ένα ηχοτοπίο· υπάρχουν δηλαδή ήχοι που τείνουμε να ακούμε, υπάρχουν κάποιοι που τους προτιμάμε έναντι άλλων, ενώ υπάρχουν και ήχοι που δεν μας αρέσουν. Έτσι, επιλέγω το ηχοτοπίο της κρεαταγοράς ως κινητήρια δύναμη, ως μοντέλο για τη σύνθεσή μου. Οι λόγοι είναι πολλοί, αλλά παρακάτω θα αναφέρω ορισμένους:

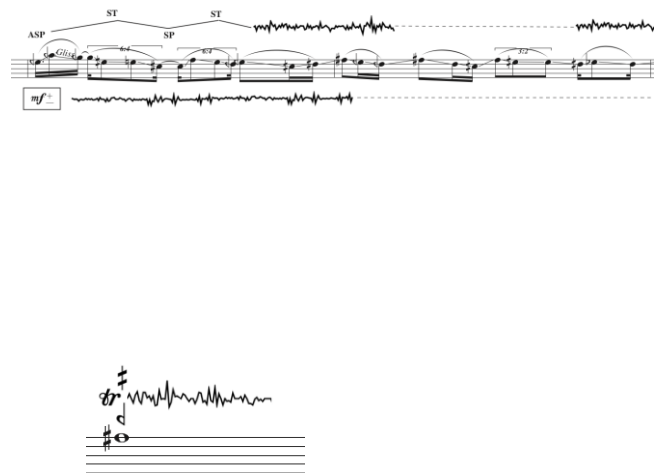
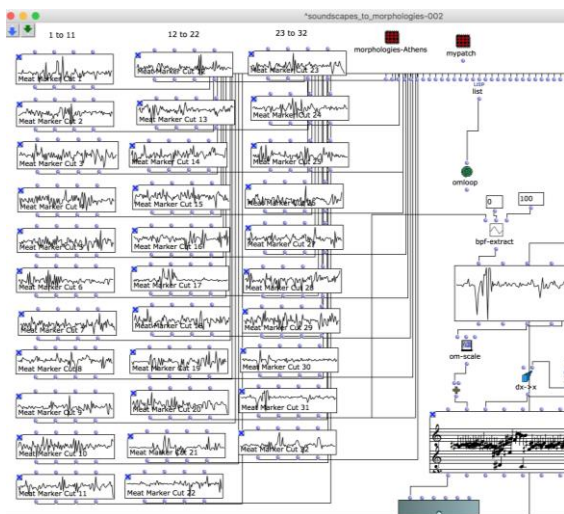
Η κρεαταγορά (όπως και η ψαραγορά) συγκροτεί ένα ηχητικό σύστημα, μια ακουστική οικολογία όπου κάποιος ακούει μια ηχητική διασπορά, έναν περισπασμό, μια σύγκρουση δυνάμεων και κινήσεων. Αυτές οι δυνάμεις και οι κινήσεις μεταδίδονται μέσω των φωνών των εμπόρων σε μια συνεχή ροή ενέργειας διαμέσου πλάτους κυμάτων και τόνων που είναι διαρκώς παρόντα στον συγκεκριμένο χώρο.

Πρόκειται για μια ακουστική οικονομία προσφορά, παρουσίας, επιβίωσης, προσέλκυσης και εμμονής. Ένα αναδυόμενο σύστημα επιβίωσης, αλλά συγχρόνως μια απόκρυφη λαγνεία: ο στόχος δεν είναι μόνο να επιβιώσεις πάνω από τον μέσο θόρυβο εντός της οικολογίας, αλλά επίσης να προσελκύσεις. Οι φωνές προσδιορίζουν και πλαισιώνουν εκείνη τη συγκεκριμένη ακουστική οικολογία, η οποία με τη σειρά της αποτελεί παράδειγμα αλληλεξαρτημένης σχέσης επιβίωσης, καθώς επίσης μιας μορφής αλληλεγγύης, ικανότητας και ανταγωνιστικότητας.

Η ακουστική και η φασματική ενέργεια των φωνών συνιστούν τη βάση για τοπικές μουσικές εκδηλώσεις (μικρο-φόρμα), αλλά επίσης για χρονικότητα διαφόρων τμημάτων της σύνθεσης (μακρο-φόρμα). Πρέπει να διευκρινίσω ένα πράγμα ιδιαίτερα: τα μοντέλα των φωνών δεν χρησιμοποιούνται ως μιμητικά στοιχεία, δεν υπάρχει ενόργανη σύνθεση, δεν υφίστανται μεταγραφές των μοντέλων με όργανα και/ή ηλεκτρονικά. Αντιθέτως, τα αντιμετωπίζω ως αυτοτελή υλικά αφ' εαυτά και δι' αυτά, που εγκαθιδρύουν σχέσεις μέσω των διαφορετικών μορφών, χαρακτηριστικών και μορφολογιών τους.

Έτσι, η ενέργεια των φωνητικών μοντέλων μεταγράφεται σε αυτά που εγώ αποκαλώ «Μορφήματα Ενέργειας».

Αυτά τα Μορφήματα Ενέργειας είναι μικρές, αφηρημένες δυναμικές χειρονομίες, αποσταγμένες από τον δυναμισμό των φωνών της κρεαταγοράς, που γίνονται διεγέρτες για διαφορετικά πλαίσια, «μεταμορφώνοντας» το περιεχόμενό τους, ενώ συγχρόνως το αλλάζουν. Μερικές φορές λειτουργούν ως ρυθμικά προφίλ, άλλοτε ως οριζόντια προφίλ, τονικές διακυμάνσεις, δυναμικές διακυμάνσεις· άλλοτε πάλι ως ηλεκτρονικές σκιές, ως μια υπενθύμιση, ένα ίχνος της αρχικής τους ενέργειας, λειτουργώντας ως κατευθυντήριες γραμμές για αυτοσχεδιαστικές δυνάμεις.

Και φυσικά, υπάρχουν μεταβάσεις, κολλάζ, αντιπαραθέσεις, εκρήξεις ενέργειας, διακοπές, ρήξεις...

Οι Φαντασιακές γειτονιές της Αθήνας ξαναφαντάζονται τις αθηναϊκές γειτονιές μέσω αλληλεπικαλυπτόμενων στρωμάτων «κοινοτήτων ήχων». Είναι ένα ανοιχτό ερώτημα πάνω στο

«Πώς να επιβιώσεις

εντός/μαζί με/πλάι σε/μέσω/από πάνω/από κάτω/γύρω/πάνω από/κάτω από

τη γειτονιά σου;
τους γείτονές σου;»

Tolga Tüzün